

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl**„Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo dėl Europos inovacijų ir technologijos instituto (EIT) 2021–2027 m. strateginės inovacijų darbotvarkės. Europos inovacijų talentų ir inovacinių pajėgumų skatinimas“**

[COM(2019) 330 final – 2019/00152 (COD)]

ir

**„Pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Europos inovacijų ir technologijos instituto“
(nauja redakcija)**

[COM(2019) 331 final – 2019/00151 (COD)]

(2020/C 47/10)

Pagrindinis pranešėjas **Antonello PEZZINI**

Konsultavimasis	Europos Parlamentas, 2019 7 18 Taryba, 2019 7 26
Teisinis pagrindas	Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 173 straipsnio 3 dalis ir 304 straipsnis
Atsakingas skyrius	Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius
Komiteto biuro sprendimas	2019 9 24
Priimta plenarinėje sesijoje	2019 10 31
Plenarinė sesija Nr.	547
Balsavimo rezultatai (už / prieš / susilaikė)	168/0/1

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) visapusiškai pritaria Europos inovacijos ir technologijos instituto (EIT) ir ES daugiametės bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos (DFP) sąveikai, kaip siūloma peržiūretame reglamente atsižvelgiant į racionalizuotą programą „Europos horizontas“, kurioje supaprastinta mokslinių tyrimų ir inovacijų struktūra.

1.2. EESRK yra įsitikinęs, kad programos „Europos horizontas“ atvirosios inovacijos padedant Europos inovacijų tarybai taps vieno langelio principu veikiančia sistema didelį potencialą turintiems novatoriams, taip pat leis sustiprinti bendradarbiavimą su ekosistemomis ir veiklos vykdytojais, užtikrinti sąveiką su EIT ir išvengti veiklos dubliavimosi ir sutapimo, pasiekti veiksmingą papildomumą, kaip nurodyta Tarybos pastabose dėl pasiūlymo dėl programos, kuria įgyvendinama programa „Europos horizontas“⁽¹⁾.

1.3. Šiuo požiūriu EIT turėtų būti vienas iš pagrindinių į tikslus orientuotų inovacijų skatintojų, gebantis spręsti visuomenės uždavinius tokiose srityse kaip tvarios inovacijų ekosistemos, inovacijų ir verslumo įgūdžių ugdymas taikant mokymosi visą gyvenimą principą, aukštojo mokslo institucijų veiklos stiprinimas, nauji rinkai skirti pasaulinių uždavinių sprendimai, visos programos „Europos horizontas“ sinergija ir pridėtinė vertė.

(1) Tarpinstitucinė byla 2018/0225 (COD) – 8550/19, 2019 m. balandžio 15 d.

1.4. EESRK mano, kad EIT ir jo žinių ir inovacijų bendrijos (ŽIB) turėtų būti aktyvesni ES inovacijų srityje nacionalinių ir regionų lygmeniu, taip pat stiprinti savo pačių gebėjimus labiau ir geriau koordinuoti veiksmus su visais susijusiais subjektais įvairiais lygmenimis, numatyti daugiau veiksmų, skirtų visoms įmonėms, nepriklausomai nuo jų dydžio, siekiant tikslo plėtoti ES verslumo kultūrą.

1.5. EESRK rekomenduoja ETI išlaikyti ir pabrėžti savo kaip Europos lyderio mokymo srityje, turinčio stiprius specializuotus verslumo ugdymo (taikant patirtinio mokymosi metodą, angl. *learning by doing*) igūdžius, kuriančio ir išbandančio naujus mokymo ir mokymosi metodus, pridėtinės vertės unikalumą. EIT žymą turėtų pripažinti pagrindinės tarptautinės akreditacijos įstaigos ir ji turi būti žinoma ne tik ŽIB ir jų partneriams, siekiant vis labiau plėtoti inovacijų bendruomenės bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis, visų pirma Azija ir JAV.

1.6. EESRK mano, kad ETI turėtų remti naujų didelę komercinę vertę turinčių produktų kūrimą naudojantis tarptautiniu lygmeniu žinoma mokymosi patirtimi, remiantis pramonės doktorantūros programų pavyzdžiu. Tai neabejotinai paskatintų aktyvesnę ir didesnę naujų prekybos partnerių dalyvavimą ŽIB veikloje.

1.7. Siekiant labiau įtraukti MVĮ, ŽIB turėtų ieškoti naujų būdų, kaip išnaudoti ir skatinti „artumo poveikį“, visų pirma įtraukiant teritorinius centrus, kurie turėtų būti prieigos prie pasaulinių inovacijų platformų punktai regionų ir vietos subjektams.

1.8. EIT ir ŽIB turėtų plėtoti savo įmonių finansavimo ir plėtros strategijas, kad paremtų novatoriškų įmonių stiprinimo procesą. Taip pat reikėtų stiprinti finansų sektoriaus ir rizikos kapitalo fondų tinklus.

1.9. EESRK rekomenduoja paskirstant ŽIB, pradėdant nuo kultūros ir kūrybos sektorių ŽIB, užtikrinti kuo didesnę geopolitinę pusiausvyrą ir ES teritorijos aprėptį siekiant apimti tokius regionus kaip Adrijos jūros, Balkanų ir Kinijos regionus.

1.10. Kalbant apie pasiūlymą dėl sprendimo dėl 2021–2027 m. strateginės inovacijų darbotvarkės, EESRK mano, kad šiame procese turėtų būti laikomasi holistinio požiūrio ir kad jis turėtų apimti visų rūšių partnerystes (tarpusavio ryšiais grindžiamos (P2P), viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė (PPP), EIT-ŽIB, ABT pavyzdinės iniciatyvos), kaip raginama Tarybos išvadose, siekiant užtikrinti išsamią visų rezultatų, kuriuos padėjo pasiekti partnerystės, apžvalgą ir įgyvendinti politikos tikslus.

1.11. EESRK iš esmės pritaria Strateginei inovacijų darbotvarkei, pateiktai pasiūlymo dėl sprendimo priede, su sąlyga, kad siūlomoms priemonėms būtų visiškai suderintos su programos „Europos horizontas“ strateginiu planu, kaip nurodyta Europos Parlamento ir Tarybos bendrojoje pozicijoje dėl 9-osios pagrindų programos (BP) ⁽²⁾.

1.12. EESRK palankiai vertina ketinimą: „EIT toliau sieks supaprastinimo, kad sumažintų ŽIB tenkančių nepagrįstą administracinę našą ir kad ŽIB galėtų dinamiškai ir veiksmingai įgyvendinti savo metinius verslo planus ir daugiametę strategiją.“

1.13. EESRK mano, kad ETI turi pateikti ataskaitą apie visus per dešimt metų sėkmingai rinkai pateiktus novatoriškus produktus (ekonomiškai naudingiausi, angl. *value for money*).

1.14. EESRK taip pat mano, kad svarbu teikti ataskaitas ir vykdyti stebėseną naudojant tikslus poveikio rodiklius, vertinti ŽIB veiklos rezultatus, konkrečius pasiekimus, įvertinti pasiekus tikslus ir tikslų įgyvendinimo pažangą atsižvelgiant į programą „Europos horizontas“.

2. Įžanga

2.1. Europai kyla sunkumų kurti paklausius produktus ir paslaugas remiantis išradimais, todėl ES nusprendė peržiūrėti savo mokslinių tyrimų politiką ir pabandyti pagerinti savo gebėjimus pasinaudojant savo kompetencija fundamentinių tyrimų srityje sukurti rinkos poreikiams pagrįstą inovacijų.

⁽²⁾ Tarpinstitucinė byla 2018/0224 (COD) – 7942/19, 2019 m. kovo 27 d.

2.2. 2008 m. ES buvo sukurtas Europos inovacijos ir technologijos institutas (EIT) (dėl kurio EESRK pateikė keletą nuomonių⁽³⁾) siekiant sustiprinti Sąjungos inovacijų pajėgumus ir jis yra sudėtinė Europos bendrosios mokslinių tyrimų ir inovacijų programos dalis.

2.3. Šiuo metu EIT yra didžiausia integruota Europos inovacijų ekosistema. Ji vienija verslo partnerius, mokslinių tyrimų ir švietimo įstaigas ir remia žinių ir inovacijų bendrijas (ŽIB). Šios bendrijos yra plataus užmojo Europos partnerystės, pajėgios spręsti konkrečias pasaulines problemas ir stiprinti vystymosi ekosistemas, skatinti švietimo ir mokslinių tyrimų integraciją, kurti inovacijoms palankią aplinką ir remti novatoriškų įmonių kūrimą užtikrinant papildomumą su Europos inovacijų tarybos (EIC) veikla.

2.4. Savo ruožtu pagal dabartinę bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų programą „Europos horizontas“ (2014–2020 m.) tiesiogiai finansuojamos inovacijos taikant naujas ES viešąsias priemones, skirtas paremti Europos inovacijas ir paskatinti įmones aktyviau dalyvauti inovacijų veikloje, kaip antai viešojo ir privačiojo sektorių partnerystės (pvz., jungtinė technologijų iniciatyva JTI), paskolų ir garantijų schemos (pvz., RPPF) ir rizikos kapitalo teikimas (pvz., GIF)⁽⁴⁾.

2.5. EIT, kuriam 2008–2013 m. laikotarpiu skirta daugiau kaip 300 mln. EUR, 2014–2020 m. laikotarpiu – 2,7 mlrd. EUR, o 2021–2027 m. – 3,1 mlrd. EUR, teks svarbus vaidmuo įgyvendinant strategiją „Europa 2020“⁽⁵⁾.

2.6. EIT siekia gerinti inovacijų procesus susiejant mokymą ir verslumą su moksliniais tyrimais ir inovacijomis turint aiškų tikslą sutelkti dėmesį į konkrečius rezultatus ir apčiuopiamą naudą⁽⁶⁾.

2.7. EIT veiklą vykdo per žinių ir inovacijų bendrijas (ŽIB) – plačios apimties Europos partnerystes, kurios sprendžia konkrečius visuomenės uždavinius, suburdamos aukštojo mokslo, mokslinių tyrimų ir verslo organizacijas. EIT teikia dotacijas ŽIB ir turi stebėti jų veiklą, vykdyti veiksmingą kontrolę ir rezultatų sklaidą.

2.8. Šiuo metu EIT yra įtrauktas į programą „Europos horizontas“ ir yra jo III veiklos srities „Novatoriška Europa“ dalis. Tačiau turėtų būti kuriama sąveika ir papildomumas su kitomis programos sudėtinėmis dalimis⁽⁷⁾. ŽIB, kaip neatsiejama EIT dalis, laikomos „institucionalizuotosiomis Europos partnerystėmis“.

2.9. Visų pirma bendrieji EIT tikslai atsispindi jo veiklos srityse, nustatytose programoje „Europos horizontas“, kurioje taip pat apibrėžti Europos partnerystėms, įskaitant EIT ŽIB partnerystę, atrankos, įgyvendinimo, stebėsenos, vertinimo ir veiklos nutraukimo kriterijai.

2.9.1. Reikėtų paminėti šias pagrindines veiklos sritis:

- tvarių inovacijų ekosistemų visoje Europoje stiprinimas,
- verslumo ir inovacijų įgūdžių ugdymo taikant mokymosi visą gyvenimą principą skatinimas,
- parama aukštojo mokslo institucijų orientavimui į verslumą,
- naujų sprendimų, skirtų spręsti pasaulinius visuomenės uždavinius, teikimas rinkai.

⁽³⁾ OL C 161, 2007 7 13, p. 28, OL C 181, 2012 6 21, p. 122, OL C 62, 2019 2 15, p. 33.

⁽⁴⁾ JTI – Jungtinės technologijų iniciatyvos buvo sukurtos siekiant geriau reaguoti į pramonės poreikius tam tikrose mokslinių tyrimų srityse. Tai nepriklausomos ES struktūros, kuriose dalyvauja pramonės atstovai, o kai kuriais atvejais – ir valstybės narės. RPPF – rizikos pasidalijimo finansinė priemonė buvo pradėta taikyti siekiant sudaryti palankesnes sąlygas tyrėjams gauti paskolų finansavimą, ypač didesnės rizikos investicijoms į mokslinius tyrimus, technologinę plėtrą ir inovacijas. GIF – MVĮ spartaus augimo ir inovacijų priemonė pagal Konkurencingumo ir inovacijų programą, kuria remiantis teikiamas rizikos kapitalas novatoriškoms MVĮ ir didelį augimo potencialą turinčioms MVĮ.

⁽⁵⁾ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) Nr. 1292/2013, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 294/2008 dėl Europos inovacijos ir technologijos instituto įsteigimo, 3 straipsnis (OL L 347, 2013 12 20, p. 174).

⁽⁶⁾ 2013 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1312/2013 dėl Europos inovacijos ir technologijos instituto (EIT) strateginės inovacijų darbotvarkės: EIT indėlis kuriant inovacinę Europą (OL L 347, 2013 12 20, p. 892).

⁽⁷⁾ Žr. 1 išnašą.

2.10. EIT veikia kaip decentralizuota ES įstaiga. Jo buveinė yra Budapešte. EIT nėra mokslinių tyrimų centras ir tiesiogiai neprisi-
deda prie atskirų projektų finansavimo, tačiau teikia dotacijas ŽIB.

2.11. ŽIB atrenkamos atviro konkurso būdu atsižvelgiant į prioritetines temas, turinčias didelį socialinį poveikį. Šiuo metu EIT
remia 8 ŽIB, kurios į tarpvalstybines partnerystes sutelkia įmones, universitetus ir mokslinių tyrimų centrus⁽⁸⁾.

2.12. Kiekvienos ŽIB tikslas – stiprinti inovacinius pajėgumus subalansuotai valdant veiklą trijuose sektoriuose:

- inovacijų rėmimo projektai, kuriais siekiama remti ir kurti naujus novatoriškus produktus, paslaugas ir sprendimus,
- švietimas, kiekvienos ŽIB novatoriškos švietimo ir mokymo programos parengiant antrosios pakopos ir doktorantūros progra-
mas; vadybos ir profesinių įgūdžių ugdymo kursai; mokymosi visą gyvenimą moduliai; EIT žymą turinčios vasaros mokyklos,
- verslo kūrimo ir paramos verslui veikla, įskaitant startuolių kūrimo programas, siekiant padėti verslininkams ir potencialiems ver-
slininkams sėkmingai įgyvendinti savo idėjas daugiausia dėmesio skiriant patekimui į rinką, finansavimui, tinklams, mentorystei ir
ugdomojo vadovavimo veiklai.

2.13. Be to, kiekviena ŽIB, įgyvendindama savo informavimo strategiją, išpareigoja vykdyti informavimo, komunikacijos ir
sklaidos veiklą, įskaitant regioninės inovacijų sistemos (RIS) plėtojamą glaudžiai bendradarbiaujant su EIT.

2.14. EESRK jau yra pabrėžęs, kad ŽIB „turėtų būti užtikrintas atstovavimas įvairioms Europos šalims, t. y. priimant sprendimus
dėl inovacijų centrų kūrimo vietų“, ir kad „reiktų stiprinti akademinės veiklos skatinamą verslumą“⁽⁹⁾.

2.15. EESRK taip pat atkreipė dėmesį į „ŽIB koncentraciją ribotame skaičiuje šalių“ ir išreiškė norą, kad „būtų dedamos konk-
rečios pastangos kuo didesniame skaičiuje šalių užmezgant ryšius su jose esančiomis laboratorijomis, įmonėmis ir mokslinių tyrimų
įstaigomis“⁽¹⁰⁾.

2.16. Europos Parlamentas savo ruožtu ragino Komisiją dabartiniame EIT išlaikyti ŽIB, pabrėždamas, kad svarbu užtikrinti
skaidrumą ir platų suinteresuotųjų šalių dalyvavimą, taip pat „išanalizuoti, kaip Europos inovacijų ir technologijos institutas (EIT) ir
Žinių ir inovacijų bendrijos (ŽIB) galėtų sąveikauti su Europos inovacijų taryba“⁽¹¹⁾.

2.17. Europos Parlamentas be kita ko atkreipė dėmesį į Europos Audito Rūmų ataskaitos išvadą, kad ŽIB nevisiškai išnaudojo
Instituto skirtas dotacijas, visų pirma dėl to, kad nepakankamai įgyvendino verslo planus⁽¹²⁾. Be to, Europos Audito Rūmų specialio-
joje ataskaitoje dėl EIT nurodyta, kad dėl sudėtingos EIT veiklos sistemos ir valdymo problemų ir įvairių trūkumų nukentėjo bendras jo
veiklos veiksmingumas.

2.18. Taryba savo ruožtu pripažino strateginių partnerysčių ir iniciatyvų, kaip antai EIT ir programa „Marie Skłodowskos-Curie
veiksmai“⁽¹³⁾ pridėtinę vertę, o pagal susitarimą dėl būsimos programos „Europos horizontas“ trečioje veiklos srityje (Novatoriška
Europa) daugiausia dėmesio bus skiriama proveržio ir ardomybų inovacijų plėtrai įsteigiant Europos inovacijų tarybą. Pastaroji bus
didelį potencialą turintiems novatoriams skirta vieno langelio principu grindžiama institucija⁽¹⁴⁾.

⁽⁸⁾ EIT Climate-KIC: Drivers of climate innovation in Europe and beyond; EIT Digital: For a strong, digital Europe; EIT Food: EIT Food connects busi-
nesses, research centres, universities and consumers; EIT Health: Together for healthy lives in Europe; EIT InnoEnergy: Pioneering change in sus-
tainable Energy; EIT Manufacturing: Strengthening and increasing the competitiveness of Europe's manufacturing; EIT RawMaterials: Developing
raw materials into a major strength for Europe; EIT Urban Mobility: Smart, green and integrated transport.

⁽⁹⁾ OL C 62, 2019 2 15, p. 33.

⁽¹⁰⁾ OL C 181, 2012 6 21, p. 122.

⁽¹¹⁾ 2017 m. birželio 13 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl programos „Horizontas 2020“ įgyvendinimo vertinimo atsižvelgiant į jos tarpinių įverti-
nimą ir pasiūlymą dėl Devintosios bendrosios programos (OL L 331, 2018 9 18, p. 30).

⁽¹²⁾ 2019 m. kovo 26 d. Europos Parlamento rezoliucija (ES) 2019/1483, su pastabomis, sudarančiomis neatskiriamą sprendimo dėl Europos inovaci-
jos ir technologijos instituto 2017 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimo dalį (OL L 249, 2019 9 27, p. 229).

⁽¹³⁾ Tarybos išvados dėl artėjimo prie Europos švietimo erdvės vizijos, 2018 m. gegužės 23 d.

⁽¹⁴⁾ ES Taryba, pranešimas spaudai, 2019 m. kovo 27 d.

3. Europos Komisijos pasiūlymai

3.1. Pasiūlymų tikslas – užtikrinti didesnę ŽIB atvirumą ir skaidrumą, taip pat EIT veiklą suderinti su kita ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programa (2021–2027 m.) ir visų pirma su siūlomu Europos partnerystės modeliu pagal programą „Europos horizontas“ siekiant toliau didinti ES inovacijų potencialą.

3.2. Tikimasi, kad siūlomas 3 mlrd. EUR biudžetas, t. y. 600 mln. EUR daugiau (+ 25 %), palyginti su dabartinės strateginės inovacijų darbotvarkės (2014–2020 m.) biudžetu, leis EIT veiksmingai finansuoti jau vykdomą veiklą ir naujas ŽIB ir paremti 750 aukštojo mokslo institucijų inovacinius pajėgumus.

3.3. EIT turėtų įgyvendinti veiklą, kuri skirta:

- stiprinti tvarias inovacijų ekosistemas visoje Europoje;
- skatinti ugdyti verslumo ir inovacijų įgūdžius, taikant mokymosi visą gyvenimą principą, ir remti ES aukštojo mokslo institucijų orientavimą į verslumą;
- pateikti rinkai naujus pasaulinių uždavinių sprendimus.

3.4. Pasiūlymu dėl EIT reglamento išdėstymo nauja redakcija ⁽¹⁵⁾ siekiama suteikti daugiau teisinio aiškumo ir geriau suderinti ES bendrąją mokslinių tyrimų ir inovacijų programą su nauju teisiniu pagrindu, taip pat nustatyti supaprastintą EIT finansavimo modelį, kad būtų galima lengviau pritraukti papildomų viešųjų ir privačiųjų investicijų ir stiprinti EIT administracinę struktūrą.

3.5. Pasiūlyme dėl sprendimo dėl 2021–2027 m. Strateginės inovacijų darbotvarkės, kuri turi būti suderinta su bendrąja mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, numatoma siekti šių tikslų:

- didinti ŽIB poveikį regionuose plėtojant EIT tinklus, įtraukiant daugiau aukštojo mokslo institucijų, įmonių ir mokslinių tyrimų organizacijų, susijusių su regioninėmis pažangiosios specializacijos strategijomis,
- stiprinti aukštojo mokslo inovacinius pajėgumus,
- kurti naujus ŽIB. EIT sukurs dvi naujas ŽIB, atrinktas svarbiausiose sektoriuose atsižvelgiant į programos „Europos horizontas“ programos prioritetus. Pirmoji bus skirta kultūros ir kūrybos sektoriui, o antroji bus nustatyta vėliau, 2025 m.

4. Bendrosios pastabos

4.1. EESRK palankiai vertina EIT vaidmenį skatinant ES konkurencingumą, nes jis remia inovacijų ekosistemą ir prisidėjo prie vadinamojo žinių trikampio plėtojimo.

4.2. EESRK yra įsitikinęs, kad atvirosios inovacijos padedant Europos inovacijų tarybai taps vieno langelio principu veikiančia sistema didelį potencialą turintiems novatoriams, taip pat leis sustiprinti bendradarbiavimą su ekosistemomis ir inovacijų procesų vykdytojais.

4.3. Šiuo požiūriu EIT turėtų būti vienas iš pagrindinių į tikslus orientuotų inovacijų skatintojų ir padėti spręsti visuomenės uždavinius šiose srityse:

- Europos tvarių inovacijų ekosistemas,
- inovacijų ir verslumo įgūdžių ugdytas taikant mokymosi visą gyvenimą principą, įskaitant aukštojo mokslo įstaigų pajėgumų didinimą,
- nauji rinkai skirti pasaulinių uždavinių sprendimai,
- visos programos „Europos horizontas“ sinergija ir pridėtinė vertė.

⁽¹⁵⁾ Reglamentas (ES) Nr. 1292/2013.

4.4. EIT ir ŽIB turėtų būti aktyvesni ES inovacijų srityje nacionaliniu ir regionų lygmenimis ir stiprinti savo pajėgumus siekiant labiau ir geriau koordinuoti veiklą su visais suinteresuotaisiais subjektais.

4.5. EIT turėtų skirti dėmesį visoms įmonėms, neatsižvelgiant į jų dydį, ir taip stiprinti ES verslumo kultūrą įtraukiant visas socialines jėgas, kurti sąveiką su Europos inovacijų taryba ir didinti daugelio pagal programą „Europos horizontas“ vykdomų projektų vertę.

4.6. EESRK nuomone, EIT ir ŽIB visų pirma turėtų sistemingai stiprinti ryšius tarp didelių ir vidutinių įmonių, jau veikiančių ŽIB, taip pat naujų įmonių ir startuolių, kurie prisijungė prie ŽIB iniciatyvų.

4.7. EIT ir ŽIB turėtų parengti savo įmonių finansavimo strategijas, kuriomis būtų stiprinami novatoriškų įmonių pajėgumai, šiuo tikslu pasinaudojant atitinkamomis sąsajomis su finansų sektoriumi ir rizikos kapitalo fondais.

4.8. EESRK mano, kad ETI finansinė parama turėtų būti derinama atsižvelgiant į sektoriaus dydį, tipą ir brandą. Mažosioms ir vidutinėms įmonėms sunkiau susidoroti su reguliavimo našta ir jos turėtų būti finansiškai remiamos.

4.9. Siekiant labiau įtraukti MVĮ, ŽIB turėtų ieškoti naujų būdų, kaip išnaudoti ir skatinti „artumo poveikį“, visų pirma įtraukiant teritorinius centrus, kurie turėtų būti prieigos prie pasaulinių inovacijų platformų punktai regionų ir vietos subjektams, taip pat turėtų teikti MVĮ skirtas priemones ir paramą.

4.10. EESRK mano, kad teritoriniai centrai yra labai svarbūs ŽIB ateičiai. Vietos inovacijų sistemų integravimas ir veiksmingos kontrolės užtikrinimas užsienio partneriams yra du svarbūs veiksniai ateityje siekiant ŽIB finansinio tvarumo.

4.11. Turėtų būti didinamas ŽIB atvirumas ir skaidrumas. ŽIB partnerių (visaverčių, asocijuotųjų ir kt.) atrankos procedūros ir kriterijai turėtų būti skelbiami viešai. Veiklos ir (arba) projektų (pvz., pasiūlymų dėl inovacijų) atrankos taisyklės turėtų būti plačiai prieinamos ir platinamos visoje ES, o nepriklausomos įstaigos turėtų sukurti ir stebėti tinkamus grįžamosios informacijos mechanizmus.

4.12. EESRK rekomenduoja ETI išlaikyti ir pabrėžti savo unikalią pridėtinę vertę, kurią jis kuria švietimo srityje būdamas specializuotų verslumo įgūdžių mokymo ir ugdymo vietos lygmeniu (patirtinis mokymasis, angl. *learning by doing*) Europos lyderiu. EIT žymą turėtų pripažinti pagrindinės tarptautinės akreditacijos įstaigos.

4.13. EESRK mano, kad ETI turėtų remti naujų produktų, turinčių didelę komercinę vertę, kūrimą, taip pat švietimo patirtį tarptautiniu mastu, panašiai kaip pramonės doktorantūros programų atveju.

4.13.1. EESRK visiškai pritaria tam, kad EIT būtų suderintas su ES mokslinių tyrimų ir inovacijų daugiamete bendrąja programa, kaip siūloma peržiūratame reglamente atsižvelgiant į programą „Europos horizontas“ ir į siūlomas Europos partnerystes.

4.14. EESRK nuomone, reikėtų dar labiau supaprastinti tiek ETI (kurio valdymas turėtų būti sustiprintas), tiek ŽIB veiklą; šios struktūros remdamosi tomis pačiomis taisyklėmis turėtų teikti metines ataskaitas ir kasmet priimti ne metinius, o daugiamečius verslo planus.

4.15. EESRK pabrėžia, kad būtina veiksmingai pašalinti ES Audito Rūmų nurodytas problemas, susijusias su tam tikrais pagrindiniais EIT modelio elementais, kurie nebuvo tinkamai sukurti, kad užtikrintų veiksmingą ir novatorišką viešąją sistemą.

4.16. Kalbant apie pasiūlymą dėl sprendimo dėl 2021–2027 m. strateginės inovacijų darbotvarkės, EESRK mano, kad šiame procese turėtų būti laikomasi holistinio požiūrio ir kad jis turėtų apimti visų rūšių dabartines partnerystes (tarpusavio ryšiais grindžiamos (P2P), viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė (PPP), EIT-ŽIB, ABT pavyzdinės iniciatyvos), kaip raginama Tarybos išvadose.

2019 m. spalio 31 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas
Luca JAHIER*
